

Yttrande över remiss Ett gemensamt ansvarstagande för nyanlända

(Dnr Arbetsmarknadsdepartementet A2015/1726/IU)

Nacka kommun finns inte med bland de utvalda remissinstanserna enligt den utsända remisskappan men har valt att ändå lämna ett remissyttrande med tanke på frågans vikt och angelägenhet.

Det är viktigt och angeläget att vi kan bereda plats och en tillvaro för människor som flyr för sina liv. Kommunerna har i de flesta fall en stor vilja att ta emot fler flyktingar. Nacka kommun har ambitioner att öka sitt flyktingmottagande. Det handlar inte om brist på vilja utan om brist på bostäder.

Enligt Eurostat är Sverige det medlemsland i EU med snabbast tillväxt i urbana regioner. Tätortsbefolkningen ökade med 550 000 personer mellan åren 2000 och 2010. Ökningen skedde i alla åldersgrupper och har under lång tid skett framför allt i förortskommuner. År 2010 bodde 85 procent av Sveriges befolkning (drygt 8 miljoner invånare) i en tätort. Arbetsmarknaden är en drivande faktor bakom urbaniseringen, men även sociala faktorer spelar in. Storstadsregionerna har en omfattande bostadsbrist.

SCB anger att ”Av Stockholms läns cirka en miljon bostäder består en fjärdedel av äganderätter (huvudsakligen småhus) och resterande är jämnt fördelade mellan hyresrätter och bostadsrätter. Nästan alla länets kommuner bedömer att det råder bostadsbrist i kommunen och samtliga påtalar brist på hyresrätter, främst mindre bostäder som ett- och tvåor. Det mesta tyder också på att bostadsbristen kommer att bestå. Länet beräknas, enligt Länsstyrelsens rapport "Läget i länet", behöva ett tillskott på 300 000 bostäder till 2030, alltså 16 000 bostäder per år. De senaste åren har det genomsnittliga tillskottet varit betydligt lägre och legat runt 10 000 bostäder per år.” (http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Stockholmarna-trivs-trots-bostadsbrist/) Stockholms bostadsförmedling anger att de har närmare 500 000 personer i kö och en ökning under år 2014 med över 40 000 personer.

Redan idag saknas alltså bostad för många invånare i Stockholmsregionen. Det kommer att ta tid att komma tillrätta med den omfattande bostadsbristen. Nacka kommun har mycket

offensiva bostadsbyggnadsplaner där målet är 20 000 nya bostäder inom 15-20 år. Nacka tar sitt ansvar för bostadsbyggande men den statligt styrda planprocessen gör att det tar lång tid. Trots en omfattande bostadsbrist har Nacka ambitioner att öka mottagandet. Trots att kommunen har ett lågt primärt mottagande är 17 procent av befolkningen födda utomlands och 2 300 har bott i Sverige kortare tid än två år.

Lagförslagets kommentarer anger att kommunerna får god tid på sig att planera eftersom denna ska ske ett år i förväg. Förslaget verkar utgå från att det finns bostäder att tillgå på marknaden och att det främst handlar om att ersätta kommuner för tomhyror. För en region som Stockholm är det inte fallet. När det gäller bostadsbyggande är ett års planeringshorisont ett mycket kort perspektiv. Med detaljplanerprocess, bygglov och byggnation tar en bostad normalt minst två till tre år att göras inflyttningsklar.

Kriterierna för fördelning av anvisning anges i lagförslaget till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek och annat mottagande. Förutsättningarna att ta emot flyktingar i relation till dessa kriterier skiljer sig avsevärt mellan kommuner och olika delar av landet. I storstadsregionerna, främst Stockholmsregionen är bostadssituationen näst intill katastrofal. Samtidigt har regionerna goda förutsättningar vad gäller arbetsmarknad och befolkningsstorlek. Om ingen hänsyn tas till bostadsförsörjningen i en anvisning finns stora risker att kommuner tvingas till temporära lösningar som inte är väl fungerande för en integration i samhället. Syftet med lagstiftningen skulle då motverkas.

I DS 20015:33 förs ett resonemang om att lagförslaget innebär en inskränkning i det kommunala självstyret men att den är försvarbar men hänsyn till det allmänna intresset. I prop 209/10:80 anges att ”regeringen [anser] att en proportionalitetsprövning av detta slag bör innefatta en skyldighet att undersöka om det ändamål som regleringen avser att tillgodose kan uppnås på ett för det kommunala självbestämmandet mindre ingripande sätt än det som föreslås. Om olika möjligheter finns för att nå samma mål bör riksdagen av hänsyn till principen om den kommunala självstyrelsen välja den reglering som lägger minst band på den kommunala självbestämmanderätten.” Nacka kommun ser det som mycket negativt att ett lagförslag som ligger på gränsen till vad som är i linje med det kommunala självstyret och proportionalitetsprincipen över huvud taget presenteras och avstyrker lagförslaget i sin helhet.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör